

Handbok för kretsar

Så här arbetar kretsarna inom Marthaförbundet

Inom Marthaförbundet finns det en del äldre kretsar som av historiska skäl har organiserat sig på samma sätt som föreningar. Särskilt för dem är det viktigt att känna till att det finns betydande skillnader mellan kretsars och föreningars juridiska och ekonomiska ansvar. Med denna handbok vill vi förtydliga skillnaderna och berätta hur kretsarna inom Marthaförbundet arbetar.

Vad är en krets?

En krets är en verksamhetsform som föreningen kan välja att ha. Medlemskapet finns i föreningen och kretsen är den verksamhet man deltar i. Kretsen har en lättare administration än föreningen. Den behöver till exempel inte ha en styrelse, hålla årsmöten eller föra noggranna mötesprotokoll. Den har inte heller egna bankkonton.

Hur ska kretsen organisera sin verksamhet utan en egen styrelse?

Varje krets behöver ha en ansvarsperson som finns uppgiven i medlemsregistret. Den personen tar emot till exempel e-post från förbundet, antecknar när kretsen träffats och vad man gjort samt håller regelbunden kontakt med den förening som kretsen hör till. En poäng med kretsens organisation är att den är betydligt enklare än föreningens och fokuserar i större utsträckning på den egna verksamheten, medan förtroendeposterna hålls inom moderföreningen.

Finns det risker med att en krets är organiserad som en förening?

Ja. Kretsar och föreningar omfattas av olika ekonomiskt och juridiskt ansvar, och missförstånd kan i värsta fall kan leda till ekonomiska förluster och andra problem för både enskilda medlemmar och kretsen. En krets kan till skillnad från föreningar till exempel inte ingå avtal eller upprätta en kundrelation till en bank. Om en krets trots det har ett bankkonto, betraktas medlen på kontot som kontoinnehavarens personliga egendom, vilket kan ha tråkiga konsekvenser (se nedan). I de nya modellstadgarna för föreningar har man av denna anledning förtydligat skillnaden mellan förening och krets.

Vad är en registrerad förening?

En betydande skillnad mellan registrerade och oregistrerade föreningar är att registrerade föreningar har rättskapacitet. En registrerad förening kan inneha egendom, ingå avtal samt till exempel ansöka om understöd. Dess medlemmar svarar inte personligen för föreningens förpliktelser. Minst tre personer, 15 år fyllda, kan grunda en förening. Medlemmarna kan vara enskilda personer, sammanslutningar och stiftelser. Föreningen blir registrerad när Föreningsregistret inom Patent- och registerstyrelsen har godkänt föreningens stadgar.

Om kretsarnas ekonomi

Tidigare talade Marthaförbundet om kretsarna som oregistrerade föreningar. Redan då påtalade förbundet de begränsningar som kretsarna har, framför allt att en krets inte kan ingå avtal. Här nedan ett utkast från Marthahandboken år 2009 där man säger att kretsar inte kan ingå förbindelser.

Utdrag ur Marthahandboken från år 2009:

5. kretsar

Mindre enheter inom marthaföreningarna kallas kretsar och är underställda föreningen. Kretsarna fungerar självständigt när det gäller den interna verksamheten. Skillnaden mellan krets och förening är att en förening är registrerad och mera bunden av byråkratiska formaliteter.

Kretsarna är oregistrerade föreningar (föreningslagens 10. Kapitel). En oregistrerad förening kan inte ingå förbindelser eller avtal eller vara part vid domstol. I en oregistrerad förening är de personer som undertecknat ett beslut eller en handling personligen och solidariskt ansvariga för åtgärderna. En marthakrets kan inte heller t.ex. äga en marthastuga i kretsens namn. Har en marthakrets köpt sin stuga i kretsens namn är det de personer som skrivit under köpebrevet som personligen är ansvariga för köpet.

Situationen är oförändrad i dag. Endast registrerade föreningar har juridiska rättigheter. Föreningslagen säger följande:

6 §

Rättsverkningar av registrering

En förening som har registrerats på det sätt som sägs i denna lag kan förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt uppträda som part inför domstolar och andra myndigheter.

Medlemmarna i en registrerad förening svarar inte personligen för föreningens förpliktelser.

Förbundet har i sina nya stadgar preciserat vad en krets är. En krets är en verksamhetsform. Marthaförbundet har i de nya modellstadgarna för föreningar velat förtydliga skillnaden mellan förening och krets. Man har även velat lyfta upp kretsarna som en smidig verksamhetsform eftersom många i dag ogärna förbinder sig till en byråkratisk föreningsstruktur. En krets behöver enbart ha en kontaktperson och föra en lättare redovisning över sin verksamhet. En krets behöver inte ha stadgar eller protokollförda möten. I kretsarna ska fokus ligga på verksamheten.

Så här står det i §3 i modellstadgarna för föreningar:

I föreningen kan det finnas kretsar som en del av verksamheten. Kretsarna fungerar i enlighet med de regler och instruktioner som föreningens styrelse fastslår. Ekonomiskt är kretsarna en del av föreningen och deras tillgångar är underställda föreningen.

Hur ska kretsar som har bankkonton och är organiserade som föreningar göra i framtiden?

Vill man fortsätta med förtroendeposter, årsmöten, bankkonton och protokollförda möten kan man överväga att registrera sin krets som en förening. I Marthaförbundet kan en förening höra under ett distrikt eller under Marthaförbundet. En förening kan inte höra under en annan förening. Detta finns skrivet i förbundets nya stadgar §6.

Varför är kretsarnas ekonomi underställd föreningen enligt nya modellstadgarna för föreningar?

För att försäkra sig om att föreningarna följer föreningslagen och för att ingen krets ska riskera förlora sina medel till exempel i en utmätning eller till ett dödsbo rekommenderar förbundet att kretsarna inte har bankkonton.

Då en krets har ett konto gäller följande:

- Kontomedlen ses som kontoinnehavarens personliga egendom
- Kontoinnehavaren eller kontoinnehavarna är personligt ansvariga
- I regel betraktas kontomedlen som kontoinnehavarnas personliga medel, till exempel vid dödsfall, ur olika myndigheters synvinkel, såsom FPA och utskökningsverket. Banken ansvarar inte gentemot tredje part för huruvida tillgångarna hör till en privatkund eller en förening.

Exempel: Om en krets har 5 000 euro på sitt bankkonto och kretskassören avlider kan medlen räknas in i kretskassörens dödsbo. Om kretskassören råkar utföra en privat ekonomisk kris kan kretsens tillgångar bli utmätningsbara.

Vad kan en förening med kretsar göra för att följa föreningslagen?

Det är föreningen som beslutar vilket alternativ man väljer.

Alternativ 1

Föreningen handhar alla medel och varje krets har sitt eget kontoställe/undermoment i bokföringen.

Alternativ 2

Föreningen öppnar nya bankkonton i föreningens namn för kretsarna.

Här nedan följer några exempel på hur det kan se ut i olika banker:

Nordea

Vad är en oregistrerad förening eller sammanslutning?

Det är ett konsortium av personer som bildas genom muntliga avtal eller som en förening genom att:

- hålla konstituerande möte och göra upp protokoll
- utse styrelse och kassaförvaltare
- utarbeta stadgar för sammanslutningen och komma överens om mötespraxis.

Ingen officiell registrering krävs för en förening eller sammanslutning. Som exempel kan nämnas kaffekassor, klasskommittéer och släktföreningar.

Att upprätta kundrelation och öppna konto

Kundrelationen för en oregistrerad förening eller sammanslutning upprättas mellan Nordea och den person som öppnar kontot. Den registrerade föreningen står inte i kundrelation till Nordea.

Ur föreningens medlemmar utses en förvaltare av bankärenden i vars namn det nya kontot öppnas. Den utvalda personen kan öppna kontot i nätbanken eller Nordea Kundtjänst. Innan den utvalda personen börjar använda kontot ska hen ringa Nordea Kundtjänst på 0200 5000 (mån–fre kl. 8–18) och meddela banken kontots användningsändamål och kommande betalningsrörelse.

Det kan finnas flera innehavare på kontot, och de alla ska vara kunder i Nordea. Om kontoinnehavarna inte är kunder i Nordea eller om de inte har Nordeas bankkoder, kan de enklast bli kunder på nätet www.nordea.fi/blikund. Dessutom kan det på kontot finnas dispositionsrättsinnehavare.

Observera

Kontoinnehavaren eller kontoinnehavarna är personligt ansvariga för transaktionerna på och användningen av kontot. I regel betraktas kontomedlen som kontoinnehavarnas personliga medel till exempel vid dödsfall ur olika myndigheters synvinkel, såsom FPA och utskökningsverket. Banken ansvarar inte gentemot tredje part för huruvida tillgångarna hör till en privatkund eller en förening.

Vi rekommenderar att kontot för en oregistrerad förening eller sammanslutning förses med protokoll eller PM över föreningens konstituerande möte där man har beslutat att öppna konto och utse kontoinnehavare och personer med rätt att använda kontot samt rätt att ändra och avsluta tjänster som ansluts till kontot.

Det är klokt att specificera meddelandena om varje kontotransaktion så exakt som möjligt då pengar överförs till eller från kontot.

Aktia

Aktia

Spara och placera ▾ Lån och betalningar ▾ Försäkringar ▾ Kundstöd ▾

PRIVATKUNDER / Vanliga frågor

Föreningar

Kan jag öppna ett konto för en oregistrerad förening?

När en förening registreras gör man en avgiftsbelagd anmälan till Patent- och registerstyrelsens (PRH) företagsregister. En oregistrerad förening har inte rättskapacitet och då kan man enligt lagen inte öppna ett konto för en sådan.

Andelsbanken

Konto för en skolklass eller en annan oregistrerad sammanslutning

Vad är en oregistrerad sammanslutning eller förening?

Med en oregistrerad sammanslutning/förening avses en grupp som bildas av fysiska eller juridiska personer och som inte registrerats i föreningsregistret eller något annat motsvarande register. Skolklasser, klasskommittéer, daghemsgrupper och hobbygrupper är exempel på sådana oregistrerade sammanslutningar.

Etablera kundrelation och öppna konto

En oregistrerad sammanslutning är inte en juridisk person, så man kan inte öppna banktjänster i dess namn. Om en sådan gruppering vill öppna konto i en andelsbank, uppgör vi kontoavtal i en, gärna fler fysiska ansvarspersoners namn. Vi grundar alltså kundrelationen mellan personerna som öppnar kontot och andelsbanken, inte mellan den oregistrerade sammanslutningen och andelsbanken.

Då kontot öppnas ska banken informeras om ändamålet med kontot och hur stor penningtrafik man kan vänta sig på kontot. Vi rekommenderar att kontot öppnas i 2–3 fysiska personers namn.

Observera gärna

- Ur bankens synpunkt sett är kontoinnehavarna ägare till medlen på kontot, och de har rätt att bestämma om medlen på kontot.
- Kontoinnehavarna är personligen ansvariga inför den oregistrerade sammanslutningen för hur medlen på kontot används.
- Kontoinnehavarna ansvarar också för att medlen inte räknas som dödsboets medel vid exempelvis en kontoinnehavares frånfälle.

Olika myndigheter som FPA och utskökningsverket kan också anse att medlen är kontoinnehavarens personliga egendom.

Det rekommenderas inte att en oregistrerad sammanslutnings konto öppnas för en person som erhåller förmåner enligt prövning eller som riskerar utskökning av medel. Om man inte vill öppna ett konto som används av en oregistrerad sammanslutning i en fysisk persons namn, är alternativet att sammanslutningen registreras. Då kan vi öppna kontot i den registrerade sammanslutningens namn.